

Východočeské divadlo Pardubice

24.

22.—29. 1. 2024

GRAND
festival
SMÍCHU

VIII. pondělí 29. ledna 2024
FESTIVALOVÉ NOVIN(K)Y

Dnes se rozdávají festivalové ceny...

Soutěžní týden festivalu dnes končí, před námi je ale ještě festivalový **epilog**, který má „v rukávu“ další pořádná esa! Vaším bránicím jistě nedá odpočinout originální převleková komedie **Dokonalá fraška** (11. 2.) Komorního divadla Kalich, s níž se po boku Ladislava Hampla do Pardubic navrátí oblíbená Lucie Štěpánková. Dále vás čeká svižná komedie o milostných vztazích s názvem **Šťěstí** (26. 2.) s Lucií Vondráčkovou a Hynkem Čermákem v produkci Divadla Palace.

Zcela jistě vás také pobaví krutá severská komedie **Chlast** (28. 2.) o vyhoření, každodenním stereotypu a jednom experimentu. Adaptaci stejnojmenného oscarového filmu vám představí čtyři herci Švandova divadla – Petr Stach, Jacob Erftemeijer, Robert Jaškóv a Tomáš Petřík. A rozhodně si nenechte ujít originální a velmi zábavnou hru **The Legend of Lunetic** (20. 3.) Divadla NoD, která nabídne příběh kapely, která vznikla omylem, i příběh generace, která na ní omylem vyrostla. Na Malé scéně pak můžete být svědky převratných dějinných událostí konce 20. století, o nichž s okouzující nadsázkou a vtípem píše překladatel a diplomat Michael Žantovský. Večer jeho textů přinese pořad **Jak jsem řídil zeměkouli** (18. 3.).

Komedie není jenom o smíchu

S více než dvaceti čtyřmi lety zkušeností s pořádáním GRAND Festivalu smíchu nám **JANA UHEROVÁ**, dramaturgyně naší přehlídky a její hlavní tvář, přiblíží proces výběru soutěžních inscenací i její oblíbené festivalové okamžiky.

Když jsem se připravovala na tento rozhovor, prošla jsem si nějaké předešlé týkající se povětšinou GRAND Festivalu smíchu. V Českém rozhlase jste s Petrou Janečkovou odpovídaly na otázky Jitky Slezákové, která se ptala na to, jaké to je dělat festival již 10. rokem. Jano, jaké to je, když je těch roků už 24?

Já to beru jako požehnání, že se něco opakuje po čtyřřadvacáté. Vzniká jistá tradice. Něco se zavedlo, funguje to a má asi úspěch. Je to na jednu stranu lehčí, protože celé divadlo zná systém a rytmus festivalu, každý si dělá svoji práci a myslím si, že ve všech složkách to funguje perfektně.

Na druhou stranu je také důležité, že diváci si na festival zvykli, dost ho vyhledávají. Letos můžeme být opravdu přešťastní, jak se nádherně prodává, respektive už prodal. A co je opravdu důležité, že i diváci se naučili na festivalu fungovat. Když přijede hostující představení, tak publikum tu inscenaci bere. Smějí se třeba i na místech, kde by domácí publikum nereagovalo tak vřele. Je jim jasné, že jdou na festival smíchu, kde se budou bavit. Udělají radost souboru a celému festivalu.

Určitě je to závaznější dělat festival už tolik let, protože se člověk nechce dostat do nějaké rutiny. A já doufám, že osobně si tu rutinu oddalují, protože se snažím dostat na festival inscenace, které nejsou jenom vtípné a zábavné, rozhodně ale nechci lacinou zábavu, v programu jsou občas i inscenace, které jsou lomené, které jsou tragikomedie, smutné komedie. Prostě takové, jaký je život sám.

Kdybys byla herečkou, hrála bys radši v komediích, nebo tragédiích?

Kdybych byla herečkou, tak bych chtěla hrát v komediích, a vím proč! Protože reakce přijde hned. A satisfakce za tu práci je prostě okamžitá, na divácích je ihned vidět, jestli to funguje. Upřímně řečeno, rozplakat člověka je jednodušší. Dokáže ho rozplakat i dojemná hudba. Ještě se nemusí hrát a člověk si do té hudby už něco projektuje. Ale aby fungoval smích, to musí být dobře „natajmované“, herec musí být soustředěný, dobře umístit vtíp.

Myslíš, že by byl možný i festival tragédie / festival smutku?

Nevím, jestli by to byla obchodně dobře zvolená strategie. (*smích*) Myslím si, že inscenace nemá v člověku primárně vyvolat smutek, ale vyvolává často otázky. A těch by bylo zřejmě na jeden festival až až.

Co výběr představení? Už 24 let se necháváš obklopovat velkým množstvím humoru, který se za tu dobu jistě proměňoval. Musíš brát při výběru inscenací ohled na to, aby byl humor „aktuální“? Aby to lidi bavilo?

Za 24 let se proměnil způsob uvažování inscenátorů, kteří dělají komedii. Nemůžu říct, že se proměnil humor. My se dobře zasmějeme i na velmi jednoduchém humoru. Ale to, o čem jsou dnešní komedie, čemu se smějeme, jak se smějeme, to se poměrně výrazně proměnilo. A také se výrazně proměnila i akcentace současných komedií, proti tomu, jak se před tím čtvrtstoletím hrála spousta inscenací, samozřejmě z minulého století, hlavně takové ty bulvární frašky, francouzské nebo britské konverzačky. Ale dnes už je to velmi zřídkka. →

A když už se hraje nějaká konverzačka nebo nějaký známý bulvární titul, musí se už k tomu přistupovat nějak jinak. Často se hra přesouvá do současné doby nebo do devadesátek – do dob, kterým ještě můžeme rozumět a kdy nám jsou například vztahy jasnější. Proto mám radši moderní divadlo.

Vybíráš představení do festivalového programu jenom ty, nebo máte nějaký tým, radu?

Samá je nevybírá. Za tu dobu existuje velmi obměňovaný tým. Občas jsme dva, někdy tři. Zajímá mě názor druhého člověka. Ať je to dramaturgyně, nebo i řidička. Je to úplně jedno. Díky jejich názoru pak vím, komu ta inscenace může být určena. Koukám se, jestli se můj doprovod baví. Po představení se jich ptám a oni mohou mít úplně jiný názor, než mám já. Určitě se všechno nemůže líbit všem, ale snažím se, aby výsledná nabídka byla opravdu pestrá, aby se tam mohl najít každý. Definitivní výběr komedií mám pak ale na starosti už jenom já. Já za těch sedm vybraných představení zodpovídám.

Jano, tvůj oblíbený vtíp?

Mám oblíbené vtípy, ale nemůžu ti je říct, to bychom sem do novin(ek) nemohli dát. (smích)

Existuje nějaká událost, moment, který se při pořádání festivalů stále objevuje a ty se na něj vždycky těšíš?

Já se těším, když se vykopne první představení. Nejdříve je nějaký úvod, pak proběhne znělka, přijde ředitel a s primátorem, případně s některým z jeho náměstků, otevřou festival a nastane takové to první spojení publika se souborem. Já se ten týden moc nesměji, protože se málokdy na ta představení znovu dívám. Mám už jinou práci. Ale tak si tam alespoň na první půlku sednu, do toho prvního úlevného smíchu, a nasávám atmosféru. Tak na to se vždycky strašně těším!

A pak se těším na konec festivalu, když už jsou spočítané výsledky a já jsem hrozně zvědavá! Někdy jsem překvapená a někdy i zklamaná, teda nejsem zklamaná, že třeba nevyhrálo naše představení. (smích) Když získáme nějakou cenu, vždycky mám naopak obavu, že nás někdo obviní, že v tom máme prsty, že to není fér. Že jsme ti hostitelé a měli bychom dát přednost ostatním souborům.

Nikdy si netipuju vítěze. To si netroufám. O tom hlasují diváci i studentská a odborná porota. Je v tom i faktor oblíbenosti herců, kdo se komu líbí. A kombinace toho všeho pak určí vítěznou komedii. Těším se na pocit toho finálního překvapení!

Co sis přála od letošního festivalu?

Jako každý rok jsem hlavně chtěla, aby každé publikum bylo spokojené s tím, co vidělo. Nikdy ale nemůžu čekat, že se lidem, kteří si koupí permanentku, bude líbit všech sedm inscenací stejně. To se nestává ani mně, protože jsou poměrně dost rozdílné. „Děkuji za tu různost. Za to, že jsem mohl/a vidět žánr komedie v celém spektru.“ – taková věta by mě asi nejvíc potěšila. Nepotřebuji, aby někdo ocenil tu práci kolem, ale aby si uvědomil, že pravda není jenom jedna. A ani není jenom jeden pohled na komedii. KrM

Cena Genia smíchu z dílny Petra Nováka

Dnes bude mimo jiné předána **Cena Genia smíchu**, kterou vždy doprovází i originální plastika. Šestkrát byla její autorkou akademická sochařka Klára Klose, od roku 2019 ji pak pro laureáty vytváří akademický sochař **PETR NOVÁK** z Jaroměře.

Narodil jsem se a vyrůstal ve východních Čechách pod vlivem barokního sochařství Matyáše Bernarda Brauna. Od počátku svého života jsem se zajímal o přírodu, v desíti jsem chtěl být námořníkem a bohatě ilustrovat své lodní deníky. Ve třinácti jsem chtěl být malířem a ve čtrnácti sochařem. Vystudoval jsem SPŠ kamenickou v Hořicích a potom AVU v Praze.

Mé postoje k umělecké práci i názory občanské vycházejí z úcty ke všemu stvoření. Láska otevírající poznání mě vede k přesvědčení o duši stromů i o životě kamenů. Pokračuji po Aristotelových stupních duše ještě hlouběji pod stupeň duše vegetativní, protože tuším, že život nevznikl kombinací sloučenin neživého, ale že je podstatou všech prvků, že je skryt v hvězdném prachu a jeho vůle po miliardách let donutí ten prach prožít vědomím. Dnešek vidí život naopak jako shůry do hmoty vdechnut nebo zavlečen z kosmu. Vidí zvlášť ducha a vedle hmotu, případně ducha nepřipouští vůbec. Jelikož nám i sama dnešní věda dokazuje, že všechna hmota vznikla z ničeho, já sám ji vnímám jako svým způsobem oduševnělou, protože duchem stvořenou. Moje fascinace přírodou není jen úžas nad její nádherou, ale i posvátná úcta ke zdroji jejího stvoření, ke svatě hlubinně, lidskému bádání nedostupné, ze které vyvěrá veškeré jsoucno.

RaS

Připravil R. Smetana, úprava K. Formánková, grafika na titulní straně F. Brýdl a L. Bukačová

Realizaci projektu podporuje:

MINISTERSTVO KULTURY

PARDUBICKÝ KRAJ

Pardubice

Ubytování zajišťuje:

HACIENDA RANCHO

RESTAURACE PARDUBICE

2014

Významní sponzoři:

CH&T PARDUBICE

ČLEN SKUPINY ENTERIA

PSN

GRAND

Sponzoři cen festivalu:

EOP

SPÁTOVICKÁ ENERIE

NADACE LENKY A ROMANA SMIDBERSKÝCH

Rozvojový fond

Pardubice a.s.

Sponzoři festivalu:

BOHEMIA SEKT

čistý příjem

Ministr

v.o.s.

ODPADY

SPRÁVNÍK A.S.

BERNARD

NOVOTNÝ

PARDUBICKÝ PŘÍNIK

od svého začátku

Hlavní mediální partner:

Česká televize

Mediální partneri:

deník

Pardubice Český rozhlas

GRAND Festival smíchu se koná pod záštitou ministra kultury ČR Martina Baxy, hejtmana Pardubického kraje Martina Netolického, primátora města Pardubic Jana Nadrchala a prezidenta Herecké asociace Ondřeje Kepky. Za finanční podpory Ministerstva kultury, Pardubického kraje a statutárního města Pardubice.